

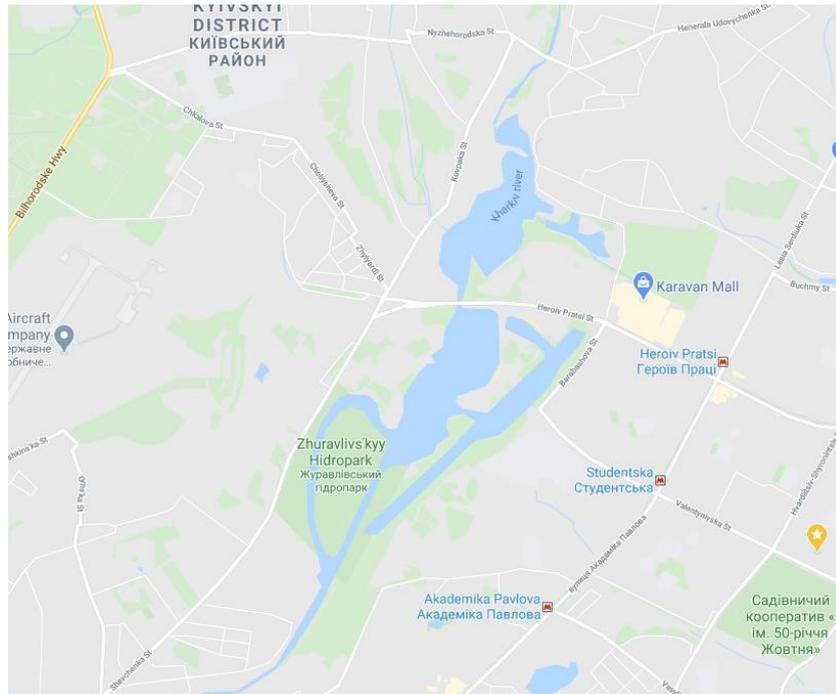
До водного фонду Харківської області відносяться річки, озера, болота, ставки, водосховища, канали, водоводи, підземні води, землі водного фонду. Всі водотоки та водні об'єкти Харківської області відносяться до басейнів річок Дона і Дніпра, охоплюючи відповідно 3/4 і 1/4 території області та є загальнодержавного значення. По території області протікає 867 річок, загальною довжиною 6405 км. Переважна більшість – це малі річки, серед них – 172 річки довжиною більш 10 км складають загальну довжину - 4665 км. Великих і середніх річок, довжина яких перевищує 150 км – небагато. Головною річкою області є Сіверський Донець з крупними притоками Оскіл, Уди, Мжа, Берека.

Мал.1. Мапа Харківської області з водоймами.

Однією з найвідоміших річок Харкова, і самою ближчою до нашого дома, є річка **Харків**, яка є лівою і найбільшою притокою Лопані, як що в межах міста впадає в Уди. Довжина 71 км. При ширині річки від 2м (верхнє русло) до 20м (нижнє), глибині всього 0,3-0,4 м (під час повені до 4м) і ухилі 0,8м/км її витрата в гирлі становить 2,62м³/с. З урахуванням основного снігового харчування в особливо посушливі роки частково пересихає. Вона відома усім Харків'янам через те, що протікає майже через усе місто і

на її водах існує всім відомий Журалівський гідропарк – улюблене місце відпочинку мешканців нашого міста.

Мал.2. Частина карти з зображенням річки Харків

Мал 3. Журалівське водосховище.

Мал 4. Річка Харків

Мал 5. Місце злиття річок Лопань (зліва) і Харків

Найближча до мого дома водойма – це Манжосове Джерело. Це джерело є одним з лівих притоків річки Харків, впадає в нього у північних околиць Великої Данилівки. Загальна протяжність русла Манжосов становить не менше 3,5-4 км.

Ми із сім'єю любляємо проводити час біля цієї водойми, адже нещодавно навколо зробили капітальний ремонт і тепер це повноцінне місце відпочинку мешканців Північної Салтівки. Влітку милують око різнобарвне латаття та різноманітна зелень

навкруги (очерет, верби). У воді живе риба, раки, черепахи, жабки. Дуже багато качок, які звикли до того, що люди їх підгодовують. Також є місце, де живуть водяні криси. За ними дуже зручно спостерігати з мосту. І хоча їх і бояться, але також підгодовують.

Мал.6. Біле, жовте, рожеве латаття.

Мал. 7. Тваринний світ Манжосове Джерело.

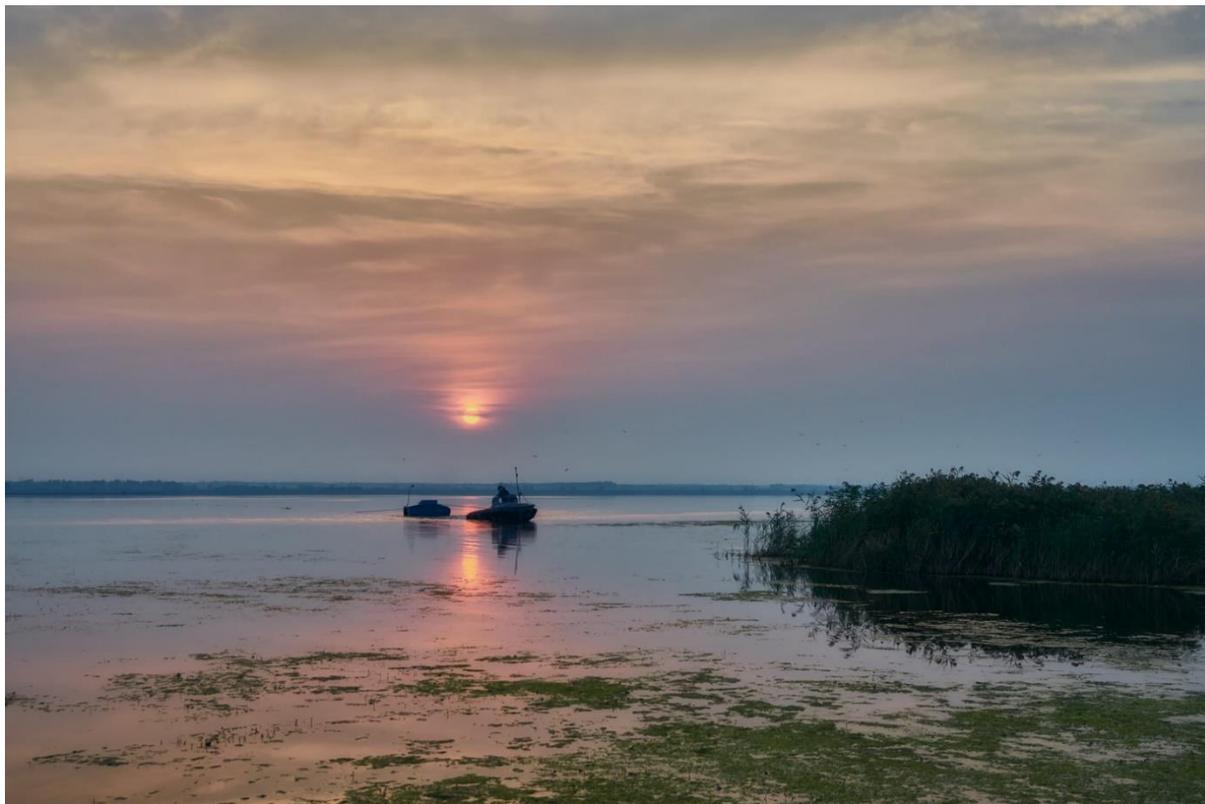
Мал.8. Підгодуємо качок.

У водоймах Харківської області живе більше тридцяти видів риб. Переважно коропові: плітка, червоноперка, сазан, карась, лящ. З окуневих зустрічаються звичайний окунь і йорж, рідше – судак, із тріскових – налим

В області нараховується **583 озера**, з них 36 озер загальною площею біля 2,5 тис. га. Велике поширення мають заплавні озера: їхні розміри, форма і глибина дуже різні і залежать від сезону і водності; дуже багато стариць і відмерлих старих рукавів річок, більше всього їх в заплаві долини р. Сіверський Донець. Як правило всі вони річкового походження, мають витягнуту форму і невеликі глибини, більшість з них гідрологічно з'єднані з річкою і під час весняної повені живляться її водами. Найбільшим є озеро Лиман, яке розташоване у селища Лиман Зміївського району. Озеро використовується в якості джерела водопостачання великої районної електростанції – Зміївської ДРЕС, а також служить природною водогосподарською базою створеного на ньому рибного господарства.

На річках значне поширення мають штучні водойми – водосховища і ставки, які використовуються для водопостачання, гідроенергетики, зрошення, рибного господарства та інших народногосподарських потреб. Усього по області 57 водосховищ і 2538 ставків. Серед них є такі великі водосховища: Печенізьке на р. Сіверський

Донець, Червонооскільське на р. Оскіл, Краснопавлівське на каналі Дніпро – Донбас. Важливою частиною Харківської водогосподарської системи є сукупність водосховищ, що розташовані в північній частині області – Трав'янське, Муромське, В'ялівське, Рогозянське і Лозовеньківське водосховища.

Мал 8. Озеро Лиман Харківської області

Мал 9. Зміївської ДРЕС

СОЛОНЕ ОЗЕРО

А ви знаєте, що для того, щоб полежати на солоній воді, не обов'язково їхати до Мертвого моря? Унікальна солоня вода є набагато ближче. Таке нетипове для Харківської області місце утворилося в результаті техногенної катастрофи приблизно в 1962 році. В період пошуку нових родовищ нафти та газу біля села Антонівка Кегичівського району почали бурити газову свердловину. Тоді припускалося, що поклади газу і нафти знаходяться на величезній глибині в 3 км під куполом з солі - так званою соляною лінзою. Але тиск газу виявився неочікувано високим, із розвідувальної свердловини вирвався цілий газовий фонтан. Якийсь час його намагались вгамувати, але, ледь вщухнувши, фонтан газу забив з новою силою. Щоб захистити людей, евакуювали не тільки робітників, але й мешканців найближчого села. Аби уникнути забруднення атмосфери, газ підпалили, його факел палав досить довго, та руйнація тільки збільшувалась. Навколо вишки утворився величезний кратер, що поглинув бурове обладнання. Врешті-решт фонтан вдалося зупинити за допомогою бетону, залитого в спеціально пробурені кутові свердловини.

Згодом утворений кратер почали заповнювати підземні води, що розмивали соляну лінзу. Так і утворилося досить велике озеро з дуже солоною водою бірюзового кольору. Взимку озеро не замерзало, в ньому не було життя. З роками береги озера стали більш урвистими, а вода - менш солоною. Точну глибину озера ніхто не знає і досі. Озеро продовжує опріснюватись, тож поспішіть побувати в цьому унікальному місці.

Мал. 10. Унікальне солоне озеро Харківщини.

Водойма України захищені на законодавчому рівні, а саме Водним кодексом України, Земельним кодексом України, різноманітними законами та Указами,

виданням сільських, селищних, міських та районних у містах рад у галузі регулювання водних відносин на їх території належить тощо.